
מחקר נוער – כדורגל,

ריכז אופיר גולן עבור איציק בן מלך

רקע: בשנת 2012 איגוד המועדונים האירופי (ECA) ערך מחקר נוער מקיף בכ- 100 מועדונים ברחבי אירופה, ניתח את הפעילות שלהם לעומק ופרסם את הנתונים. המחקר הציג גם מספר רב של מקרי מבחן והאופן בו כיצד מועדונים מובילים, ברמה הלאומית או הבינלאומית, מנהלים את מחלקות הנוער שלהן. בין המקרים הבולטים: אייאקס וברצלונה. לישראל הייתה נציגה אחת במחקר – מכבי חיפה.

נתונים מובילים

- המטרה המרכזית של מרבית מועדוני הנוער הוא ייצור שחקני כדורגל מובילים לליגות הבכירות במדינה, בעדיפות לקבוצה הביתית. עם זאת, מעל 60% מהמועדונים רואים בקבוצת הנוער לא הוצאה כי אם מקור הכנסה לא רע (בזכות פיתוח שחקנים בוגרים ובגלל הגדלת מספר האוהדים).
- למחצית ממועדוני הנוער המובילים באירופה יש "מועדוני לוויין", שמפעילים קבוצות ילדים ונוער חובבניות.
- על פי הדו"ח, המתכון הבטוח להצלחה של מחלקת הנוער הוא ייצור זרם קבוע של שחקנים שעולים ממחלקות הנוער לבוגרים.
- אקדמיית הנוער כוללת במרבית המועדונים שנבדקו כ-220 שחקני נוער (זה הנתון החציוני. הממוצע הוא 188).
- בכל אקדמיה יש בין 3-4 קבוצות גיל (כל שתי שכבות גיל-קבוצה אחת)
- ב-60 אחוזים ממחלקות הנוער שנבדקו יש שחקנים זרים!
- ב-50% מהמועדונים יש מסגרות לימודיות ומרכזי העשרה עבור השחקנים הצעירים. ל-75% מהמועדונים יש קשר הדוק למסגרות לימודיות.

- 75% מהמועדונים מאפשרים נוכחות של הורים באימוני הקבוצה.
- ל-75% מהמועדונים יש מתחם אימונים משותף למחלקת הנוער ולקבוצה הבוגרת.
- 75% מהמועדונים מתחילים באספות וידאו כבר בגיל 14.
- משחקים רשמיים:
 - הקבוצות משתתפות ב-2 טורנירים בשנה
 - עד גיל 12 - 22-26 משחקים שאורכם 50-60 דקות.
 - גילאים 13-15 - 30 משחקים שאורכם 70 דקות.
 - מעל גיל 16 - 30 משחקים שאורכם 90 דקות.
 - במרבית מחלקות הנוער יש שיטת משחק ברורה. 52% מהמחלקות משחקות במערך של 4-3-3. 28% נוספים במערך של 4-4-2.
 - אמנם האימונים והמשחקים נעשים בקבוצה, אך לפי המחקר, ב-66% ממחלקות הנוער, הדגש ניתן על השחקן הספציפי, על רמתו ויכולותיו ולא על התוצאות של קבוצתו.

כמות אימונים בשבוע

- עד גיל 12 - שלושה אימונים, עד 5 שעות שבועיות (42 שבועות בשנה).
- גילאים 13-15 - חמישה אימונים, עד 7 שעות שבועיות (44 שבועות בשנה).
- מעל גיל 16 - חמישה אימונים, עד 9 שעות שבועיות.

תקציבים

- 50% מהמועדונים מוציאים פחות מ-6% מהתקציב הכולל על מחלקות הנוער (בכללי, תקציבי מחלקות הנוער כן עולות)
- תמיכת הרשות המקומית היא בבנייה והקמת המועדון (מתקנים, מלתחות, קפיטריה שירותים, מועדון לפנאי, אולם כושר גופני, משרדים, מרכז התאוששות) ותחזוקה
- תמיכת המדינה: משרות למאמני הילדים (משרות מורה-מדריך)

- 50% מהמועדונים משוכנעים כי מחלקת הנוער יכולה להניב להם ערך כלכלי.
- 30% מהמועדונים מוציאים עד **חצי מיליון יורו בשנה**.
- 30% מהמועדונים מוציאים **מעל 3 מיליון יורו**.
- בממוצע, 8.6% מהשחקנים במחלקת הנוער חותמים על החוזה המקצועני הראשון שלהם בקבוצה הבוגרת בה גדלו.
- מרכיבי ההוצאות המרכזיים בתקציב מחלקת הנוער - **צוות אימון - 26%, מתקנים - 15%, ליווי מדעי, רפואי מתודי - 15%, חוזים לשחקנים - 15%**.

הערות

- כל מועדון יודע שמחלקת נוער מוצלחת חוסכת ותחסוך בעתיד הרבה מאוד כספים - משכורות מנופחות, דמי מעבר, דמי השבחה וכו'.
- הפייר פליי הפיננסי גורם למועדונים הגדולים ביבשת להשקיע יותר ויותר במחלקות הנוער, מתוך הרצון לפתח אצלם את השחקנים הטובים ביותר ולחסוך בשכר. זה גם גורם בין היתר לכך שיש עלייה בכמות השחקנים הזרים במחלקות הנוער באירופה.

Number of players in the Academy

Academy players	Median
<=U9 (n=67)	45
U10-U12 (n=84)	55,5
U13-U15 (n=88)	56
U16-U19 (n=90)	59
U20-U23 (n=46)	20
U9-U23 (n=90)	219
U10-U19 (n=90)	174,5

ה-ECA חילקה את המחלקות לשלוש קטגוריות. הקטגוריה הראשונה כוללת את המדינות המובילות בכדורגל האירופי - אנגליה, צרפת, גרמניה, הולנד, איטליה וספרד. בקטגוריה השנייה מופיעות המדינות מהדרג השני באירופה, דוגמת בלגיה, יוון, פורטוגל, רוסיה ושווייץ. הקטגוריה השלישית כוללת מדינות בדרגים 3-5 באירופה (בלארוס, ישראל, צפון אירלנד, רומניה, סלובקיה וכו')

מבחינת תקציבים, ניתן לראות את הנתונים הבאים:

- 69% מהמועדונים בקטגוריה 1 משקיעים מעל 3 מיליון יורו בשנה במחלקת הנוער. המינימום למחלקת נוער בקטגוריה הזו עומד על 1.5 מיליון יורו.
- תמיכת הרשויות בתקציבי מחלקות הנוער הם 35-50% מהתקציב הכללי + העדפות במתקנים ושירותים אדמיניסטרטיביים.
- מבין המועדונים בקטגוריה השנייה, רק 11% מהמועדונים משקיעים פחות מחצי מיליון יורו.
- הקטגוריה השלישית, הכוללת גם את ישראל, היא הנחותה ביותר - 62% מהמועדונים בקטגוריה הזו משקיעים פחות מחצי מיליון יורו בעונה. לצד זאת, עדיין באופן יחסי מדובר בהשקעה הגבוהה ביותר באחוזים בהשוואה לתקציב הכולל (בין 8 ל-10 אחוז ומעלה). דווקא בקטגוריות 1 ו-2 ההשקעה היא חלק קטן מהתקציב הכולל (2-6%).

מקורות הכנסה בולטים למחלקות נוער

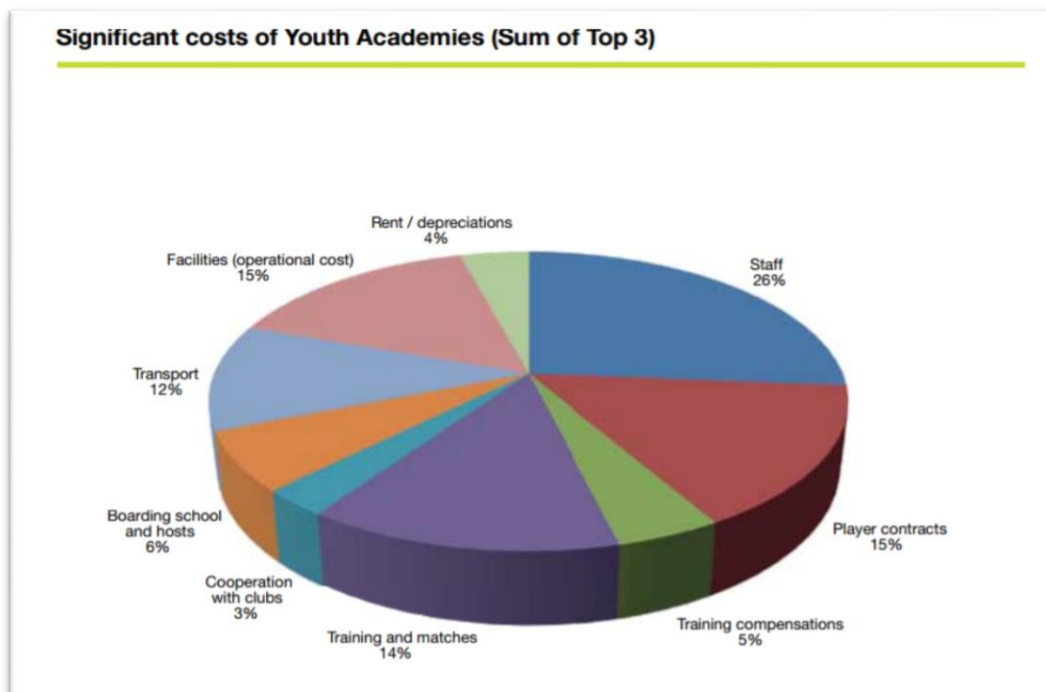
- מענק ממשלתי/ציבורי
- פיצויים עבור שחקני נוער שעוזבים
- מכירת שחקנים זרים
- מענק מההתאחדות/ליגה
- ספונסרים
- דמי חבר
- הקצבה ישירה מהמועדון

גם בקטגוריה הזו אנחנו רואים הבדלים עצומים בין השכבות השונות באירופה. בקטגוריה הראשונה, **אחוז דמי החבר** (membership fees) הוא פחות מ-4% מהתקציב הכולל של המחלקה, בעוד במחלקות נוער של מדינות מקטגוריה 3, כולל ישראל, **אחוז דמי החבר** מתקציב המחלקה עומד על 15%, כמעט פי חמישה. בקטגוריה הראשונה, ההכנסות הבולטות הן מהקבוצות הבוגרות, שחקנים זרים ופיצויים על שחקנים מקומיים. בקטגוריה 3 נשענים על דמי החבר, מענקים ציבוריים ודמי חסות מהקבוצה הבוגרת.

המטרות של מחלקת הנוער - לפי תשובות המנהלים המקצועיים והמועדונים שנבדקו:

1. לייצר שחקנים לקבוצה הבוגרת - 88.3%.
2. לייצר שחקנים מקצוענים - 74.5%.
3. נכסים פיננסיים ורווחים כלכליים מהמחלקה - 48.9%.
4. תוצאות קבוצת הנוער - 40.4%.

הוצאות המרכזיות של מחלקות הנוער

מנהלי המחלקות והמועדונים בכל הקבוצות שנבדקו, בכל הקטגוריות, מציבים יעדים ספורטיביים למחלקה בצורה ברורה לפי סדר עדיפות:

1. התקדמות אישית של הכדורגלן.
2. טכניקת אימונים קבוצתית.
3. הבנה טקטית אישית וקבוצתית.
4. שיפור יכולות פיזיולוגיות אישיות.
5. תוצאות עם הקבוצה.